

Važno je napomenuti da u ovoj knjizi nisu numerirane sjednice županijskih skupština, nego točke dnevnog reda, i to ne od 1. nadalje po svakoj od sjednica, nego u kontinuiranom nizu kroz sve sjednice, onako kako su navođene u izvornom rukopisu. Budući da su transkribirani dijelovi dvaju knjiga rukopisa, u ovom izdanju numeracija počinje brojem 391 (prethodno izdanje završilo je točkom 390 druge knjige rukopisa) i teče do broja 1497, s kojim završava druga knjiga rukopisa. Nakon toga su transkribirane točke 1–397a treće knjige rukopisa. Transkribiran je i tekst natpisa na zaglavnom kamenu nove županijske kuće u Vukovaru, čija je gradnja započela 1768. godine. Zapisnik svake od sjednica počinje svojevrsnom preambulom, koja nije numerirana. U njoj su navedeni predsjedavajući sjednice, obično župan ili podžupan, i prisutni članovi skupštine. Nakon toga slijede numerirane točke dnevnog reda. Tekstu svake od točaka prethodi kratak regist na hrvatskom jeziku, pisan u kurzivu.

Sadržaj zapisnika sjednica skupština Srijemske županije koristit će istraživačima povijesti istočne Slavonije i Srijema u ranom novom vijeku, kao i povijesti plemstva i institucija. Naime, većina poslova županije barem se posredno odnosi na upravni ustroj tadašnjih Kraljevina Hrvatske i Slavonije i širih državnih zajednica kojima su one pripadale, kao i na kasnofeudalne odnose u tadašnjem društvu. Primjerice, 1770. godine stigla je naredba Hrvatskog kraljevskog vijeća da se provede istraga o zakonitosti plemstva, za što je županijska skupština imenovala komisiju. Znatan broj podataka tiče se i odnosa sa susjednim Osmanskim Carstvom. Također, niz točaka dnevnog reda odnosi se na Vojnu krajinu, ali i na vojsku koja je povremeno boravila na području županije. Ovdje može biti govora o krupnim pitanjima poput ukonačavanja vojske, ali i o manjima, poput raspisivanja tjeralice za pojedinim dezertrom. Ne nedostaje ni izvora za povijest svakodnevice, poput podataka o razbojstvima, gradnji ili popravku zgrada, odnosima među stanovnicima toga kraja i slično.

Tomislav Matic

Kvadirna ili ligištari Bratovštine sv. Antona opata iz Zabrčca u Dolini.
Botica, I.; Doblanović, D.; Jašo, M. (prir.). Pazin : Državni arhiv u Pazinu, 2016. 420 str.

Državni arhiv u Pazinu, u okviru svojeg nakladničkog niza Posebna izdanja, pokrenuo je 1992. zaseban niz Glagoljski rukopisi. Namjera je nakladnika bila da u tom nizu objavljuje manje poznatu glagoljsku baštinu istarskog prostora. Prva knjiga bila je *Boljanski glagoljski rukopisi*, koju je priredio fra Anđelko Badurina. Nakon nje slijedilo je deset knjiga koje je priredio Dražen Vlahov, dugogodišnji ravnatelj Historijskog arhiva Pazin (danas Državni arhiv u Pazinu). Na taj se na-

kladnički niz nadovezuje novoizišlo djelo: *Kvadirna ili ligištara Bratovštine sv. Antona opata iz Zabrešca u Dolini*. Riječ je o jednom od pet glagoljskih i latinicom pisanih rukopisa iz dolinskih sela pored Trsta, koji se nalaze pohranjeni u Arhivu HAZU. Svih pet rukopisa sadržavaju zapise iz 16. i 17. stoljeća, a ova sadržava najstarije zapise od 1528. godine. Izvornik objavljene knjige sastoji se od 102 stranice formata 21,5 x 15,5cm, a pisana je kurzivnom glagoljicom kancelarijskog tipa. Priređivači ovog izdanja su Ivan Botica sa Staroslavenskog instituta, Danijela Doblanović, s Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta Juraj Dobrila u Puli, i Marta Jašo, dugogodišnja djelatnica Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. *Kvadirna* (ovdje *kvadirna*) označava općenito knjigu zapisa, a *legištara* (ovdje *ligištara*) može značiti knjigu računa, tj. primitaka i izdataka, ili pak upisne knjige različitih dopisa. Sadržajno gledano, ovaj registar većinom se sastoji od zabilježbi davanja članova bratovštine sv. Antona opata iz Zabrešca, njihovih dugova, najmova, troškova za hranu i piće prigodom poljoprivrednih radova i bratovštinskih okupljanja te godišnjih obračuna. Zapisivači su bili svećenici, farmani i kape-lani župe sv. Uriha u Dolini, koja je bila središnja župa svih dolinskih sela.

Uvodni tekst preveden je na slovenski i talijanski jezik, a podijeljen je u dva potpoglavlja. Prvo potpoglavlje *O Kvadirni ili ligištara bratovštine sv. Antona opata iz Zabrešca u Dolini* (str. 15–26) sastoji se od nekoliko cjelina. U prvoj cjelini objašnjen je kontekst prispjeca dolinskih rukopisa u Akademijin arhiv. U drugoj cjelini priređivači daju opis rukopisa *Kvadirne* i sadržajnih cjelina od kojih se ona sastoji. U trećoj cjelini navedene su poljoprivredne kulture i domaće životinje koje su zabilježene u rukopisu. Četvrta cjelina posvećena je antroponimijskim obilježjima, a peta cjelina usmjerava pažnju čitatelja na ulogu žena u bratovštini i spomen pojedinih poznatijih osoba onog vremena u tom registru. U drugom potpoglavlju *O transliteraciji i transkripciji izvornika* (str. 26–28) obrazložena je metodologija preslovljavanja dijela teksta pisanog glagoljicom te transkripcije tekstova pisanih na latinskom i talijanskom jeziku. Nakon spomenutih prijevoda uvodnog teksta na slovenski i talijanski jezik (str. 29–58) slijedi *Transliteracija glagoljskih i transkripcija latiničnih zapisa* (str. 59–190) i preslici izvornika (str. 191–400). Izdanje zaokružuju dva kazala: *Kazalo osobnih imena* (str. 401–413) i *Kazalo zemljopisnih pojmova* (str. 414–415) te *Sažetak* (str. 417–420) koji je preveden na slovenski, talijanski i engleski jezik.

Takav tip gradiva i inače predstavlja prvorazredan izvor za proučavanje ranonovovjekovne svakodnevice, prehrane, poljoprivrede te gospodarstva uopće, no važnost sačuvanosti i objave tog gradiva činjenica je što ono svjedoči o prostoru krajnje uporabne granice glagoljskog pisma na zapadu, u blizini Trsta. Zbog toga će njegova objava biti od koristi ne samo povjesničarima, nego i jezikoslovcima.

Ladislav Dobrica